

ПОМАГАЛО ЗА УЧИТЕЛЯ

Първото съборно послание на апостол Йоан

© Community Bible Study International, 1993;
All rights reserved.

ТОВА ПОМАГАЛО ТРЯБВА ДА СЕ ИЗПОЛЗВА САМО ОТ УЧИТЕЛЯ!

Помагалото съдържа:

- *План за поучение:*

Той е предназначен да помогне на учителя в подготовката на неговата беседа, но не бива да измества на заден план старателното изучаване на Библията и личното водителство на Светия Дух.

- *"Да погледнем по-дълбоко" :*

Исторически и екзегетически бележки, които дават допълнителна помощ за разбирането на пасажа.

ПЛАН ЗА ПОУЧЕНИЕ - Урок 1
СЛОВТО ВСРЕД НАС
I Йоан. 1:1-4

Основна мисъл на библейския пасаж: чрез Исус ние можем да имаме общение с Бога.

Главна идея на беседата: *Кой е Исус Христос?*

Цел на беседата: Моите слушатели да повярват в Исус и в правото, дадено им от Бога, да станат Божи чада (Йоан 1:12).

Заглавие на беседата: Кой е според вас Исус Христос?

I. Увод

Апостол Йоан отправя това свое послание към вярващи хора. Вие може би не сте вярващ, но всеки един е добре дошъл да изучава Божието слово с нас. Ние обаче особено ще се радваме, ако вие повярвате в Исус Христос. Тогава Бог, Който чрез Светия Си Дух е вдъхновил ап. Йоан, ще може да говори по-дълбоко в сърцето ви чрез това послание. Авторът (Светият Дух) очевидно желае това - в първите четири стиха Той дава отговор на най-сериозния въпрос, който можете да си зададете. Ако размислим заедно върху този въпрос, ние ще разберем Кой е Исус Христос. Надяваме се всеки сам да се замисли, защото от отговора зависи вечната съдба и настоящата радост на човека. четирите стиха могат да се разделят така:

Кой е Исус Христос? (I Йоан. 1:1-4)

Той е Словото на живота, Което е отначало (I Йоан. 1:1,2)

Йоан свидетелства за Него и възвестява вечния живот (I Йоан. 1:2,3)

Нашето общение с Бога и помежду ни е чрез Него (I Йоан. 1:3)

Радостта да приемеш Христос (I Йоан. 1:4)

Да видим накратко какво заявява Писанието за Исус. Ако не сте вярващ, аз ще се моля за вас да повярвате в Него, за да имате вечен живот.

II. Изложение

A. Словото на живота, Което е отначало (I Йоан. 1:1,2; Йоан 1:1-18)

1. Обясни: Изразите "Слово на живот" и "отначало" внушават, че Исус е наистина Бог, и по този начин се противопоставят решително на лъжливите твърдения на гностицизма (Вж. "Да погледнем по-дълбоко").

2. Онагледни: Едно дете, което си играе с изолиран кабел, няма представа за силата на електрическия ток; но ако бръкне в контакта, нещата съществено ще се променят. Така и ние, ако досега не сме изучавали внимателно Божието слово, ще останем изненадани от безграничната сила и власт на Исус Христос, в Когото е впълтена Божията пълнота.

3. Посочи приложение: Ако не вярвате, че Исус е напълно Бог, изучавайте Библията последователно и задълбочено. От това зависи вашия живот!

4. Потвърди главната идея: Жизнено важно е да отговорите лично на въпроса: **"Кой е Исус Христос?"**

Б. Йоан е разбрал, че в Исус Христос е вечният живот (I Йоан. 1:2,3)

1. Обясни: Тук важността на понятията "вечен живот" и "общение" и неговата важност за нашето спасение се състои във факта, че Исус Христос е истински човек (Вж. "Да погледнем по-дълбоко").

2. Онагледни: Един човек живял в бедност, докато един ден открил, че в нивите му има златни находища. По същия начин, едва когато повярваме, че Бог е станал човек и ни се е явил непосредствено, ние откриваме безмерните духовни съкровища, които са били скрити в нас.

3. Посочи приложение: Смятате ли, подобно на гностиците, че Бог изглежда е някъде отвъд нас? Богът на Библията иска да бъде вашият най-добър приятел.

4. Потвърди главната идея: Запознайте се отблизо с **личността на Исус Христос** - само така ще познаете живия Бог.

В. Той е живот за мнозина от нас

1. Обясни: Посочете цитати от Писанието, които обясняват същността на спасението (например Рим. 3:23, 6:23, 10:8,9).

2. Онагледни: Гностиците са смятали, че само малцина, притежаващи "тайното знание", могат да познават Бога. Но ние всички можем да Го познаваме! Ап. Йоан пише своето послание именно с тази цел (I Йоан. 5:13).

3. Посочи приложение: Вие лично вярвате ли, че можете да имате вечен живот?

4. Потвърди главната идея: Ако си отговорите правилно на въпроса: **"Кой е Исус Христос?"**, вие ще получите тази увереност.

III. Заключение: Кой е Исус Христос според вас?

А. Заклучително приложение: Бихте ли желали истинско общение с Бога? Бихте ли желали да имате любов помежду си? Ако искате да познаете Исус Христос като ваш Господ и Спасител - приемете Го още днес.

Б. Заклучителна илюстрация: Двама души са запитани дали познават президента на страната. И двамата отговарят: "Да". Единият познава президента, защото го е гледал по телевизията и е слушал речите му. Другият човек е жената на президента. Има разлика между това "да знаеш" за Бога и това да Го познаваш лично (да Го почувстваш в живота си).

В. Заклучително изречение: Желаете ли да Му се доверите още днес, за да приемете Неговото спасение с радост и тази радост да бъде пълна?

Г. Кратка заключителна молитва: (*Преди това можете да предложите: "Ако някой иска да приеме Христос в живота си, нека Му се помоли сега."*)

"ДА ПОГЛЕДНЕМ ПО-ДЪЛБОКО"

"Това, което беше отначало" (ст. 1): Тук ап. Йоан ни казва, че Исус е съществувал преди "началото" (на творението; срв. Йоан 1:1). Исус съществува преди всяко творение и затова Той не е сътворен (виж Йоан 17:5; Ефес. 1:4; Кол. 1:15-19 и Евр. 1:2). Изразът "Словото на живота" ни връща към Йоан 1 глава, където виждаме Христос като Бог, Който съвършено изявява Своя Отец. Докато повечето послания в Библията започват с поздрав, Йоан изказва най-напред своето становище срещу гностическата ерес, която отрича божествената и човешката природа на Исус (вж. по-долу). Апостолът е дълбоко развълнуван.

"Кое то чухме... видяхме... изгледахме и ръцете ни попипаха." Със сетивата си Йоан се е убедил, че Христос е човек. Като употребява минало съвършено време, той ни внушава, че и 50 години по-късно той чувства Христа толкова реален, колкото тогава.

Като цяло, стих 1 е насочен срещу гностицизма, който започва да се оформя като учение в Йоановите дни. (Това учение се оборва също в посланията към Колосяни, Първо и Второ към Тимотей, Второто на Петър и вероятно Първото към коринтяни.) Скоро то се превръща в най-опасната ерес на I и II век. Основната идея на гностицизма е, че духовните неща са добри, докато всичко материално е зло. Такъв дуализъм води към следните погрешни учения:

- Въплъщението (Бог е станал човек) е невъзможно, защото божественото не би могло да се съедини с човешкото.
- човешкото тяло само по себе си е нещо лошо. Това схващане избива в две крайности: сурово отношение към собственото тяло (Кол. 2:21-23) или разпуснат, неморален живот (I Йоан. 3:4).
- Спасението означава да се освободим от нашето тяло. Това се постига чрез "специално знание", достъпно за малцина избрани; докато вярата в Христа е достъпна за всекиго (Йоан 3:16).

"Вечен живот" (ст. 2): Темата е развита както в това послание, така и в Евангелието от Йоан и ни разкрива един богат и пълноценен живот, който започва с приемането на Христовото спасение и продължава вечно (Йоан 10:10).

"Общение" (ст. 3): В контекста на Библията тази дума означава "общо участие", "близко познанство" или "свързване на своя живот с някого". Ние имаме общение помежду си, когато споделяме нещо общо. Вълнуващо е да открием колко интимно може да бъде нашето общение с Бога - ние сме участници в Неговото естество (II Петр. 1:3,4).

ПЛАН ЗА ПОУЧЕНИЕ – Урок 2
ДА ХОДИМ В СВЕТЛИНАТА
I Йоан. 1:5-2:6

Основна мисъл на библейския пасаж: Бог е светлина и Неговите чада ходят в светлината.

Главна идея на беседата: *Ходим ли в светлината?*

Цел на беседата: Моите слушатели да решат да уповават на Бога. Тогава те ще получат прощение и очистване, ако съгрешат, а Христос ще се изявява постоянно в техния живот.

Заглавие на беседата: Ходим ли в светлината?

I. Увод

След като представя в пролога на посланието Личността на истинския Бог, сега Йоан насочва вниманието ни към личността на истинския християнин. Типично в негов стил, той развива мисълта си с детинска простота, но със задълбочено разбиране, каквото всеки християнин би трябвало да има. Ние познаваме семейните взаимоотношения, защото израстваме в едно определено семейство. Нашите родители (вкл. нашите прародители Адам и Ева) са несъвършени човеци и ние наследяваме тяхното греховно естество. Така, ако сме били спасени чрез Исус Христос, ние сме новородени в Божието семейство, получили сме и едно ново естество, което отразява праведността на Бога. Как се съчетават у нас тези две естества: старото и новото? Какво поведение очаква Бог от Своите чада? Този урок ни дава няколко полезни идеи.

Можем да използваме следния план на този пасаж:

Бог е светлина (I Йоан. 1:5)

Тогава Неговите чада ходят в светлината Му (I Йоан. 1:6; 2:3-6)

Същевременно Неговите чада се борят със старото си, греховно естество (I Йоан. 1:8,10)

Исус, нашият ходатай, ни прощава и ни очиства от греховете (I Йоан. 1:9; 2:1-2)

Ние сме призвани да ходим, така както е ходил Исус (I Йоан. 2:6)

Сега да се обърнем към Божието слово и да се молим Бог да ни покаже как с Негова помощ да живеем в Неговата светлина, по подобие на нашия Спасител.

II. Изложение

A. Бог е светлина (I Йоан. 1:5)

1. Обясни: Апостол Йоан използва понятието "светлина" повече от всеки друг библейски писател (Вж. "Да погледнем по-дълбоко").

2. Онагледи: Никой не се съмнява в съществуването на Слънцето. То представлява нагорещено газово кълбо с диаметър, около 109 пъти по-голям от земния. Неговите лъчи биха ни изгорили живи, ако ги нямаше защитните слоеве на земната атмосфера. Същевременно ние не сме в

състояние да го гледаме. Затова пък светлината му е необходима за съществуването и поддържането на всички форми на живот на Земята. Така е и с Бога. Ние не можем да Го видим лице в лице и да останем живи (Изход 33:19-23). Скритата Му от нас слава хвърля светлина на пътеките ни и ни дарява вечен живот.

3. Посочи приложение: Ние можем да благодарим на Бога за светлината, живота и духовното зрение, които ни дава.

4. Потвърди главната идея: Получили ли сме всичко необходимо, за да "ходим ли в светлината". **Но правим ли го?**

Б. Ние трябва да ходим в Неговата светлина (I Йоан. 1:6,7; 2:3-6)

1. Обясни: Да се родиш от Бога означава да приемеш Неговото естество, да бъдеш като Него. Не бива да мислим, че така ставаме свършени. По-скоро ние постепенно се уподобяваме на Христос (вж. "Да погледнем по-дълбоко" относно "ходене").

2. Онагледни: Има нощни животни и други, които по природа обичат светлината. Така е и с хората. Истинският християнин по природа обича светлината и с удоволствие се покорява на Бога (Йоан 3:19-21).

3. Посочи приложение: Длъжни сме да се запитаме: имаме ли в нас Божието естество?

4. Потвърди главната идея: Ако сме наистина новородени Божии създания, **ние трябва да ходим ли в светлината!**

В. Най-голямото препятствие: нашето греховно естество (I Йоан. 1:8, 10)

1. Обясни: Библията учи, че тези, които са новородени, продължават да носят своето старо греховно естество. Но Божият Дух е по-силен от света и нашето ново естество превъзмогва старото, ако се научим да се покоряваме във всеки момент на Духа.

2. Онагледни: Да си спомним за двамата близнаци в Ребекината утроба: Исав и яков. Те се борят помежду си, още докато са вътре в нея, и в крайна сметка по-малкият (който се ражда втори) измества по-големия (Битие 25:22-26).

3. Посочи приложение: Схватката е тежка, но ако се поставим в зависимост от Бога, Той ще осигури победата ни над нашето греховно естество.

4. Потвърди главната идея: Нямаме никакви оправдания, ако **вярваме в Христос, но не ходим в светлината.**

Г. Исус е нашият ходатай, Който ни освобождава от недостатъците ни (I Йоан. 1:9; 2:1,2)

1. Обясни: Вж. "Да погледнем по-дълбоко" относно "ходатай".

2. Онагледни: Един съдия току-що е присъдил огромна глоба на млад човек и знае много добре, че момчето е неплатежоспособно. Но законът трябва да се изпълнява. Същият съдия става от мястото си и сам плаща глобата. По същия начин Бог, Който единствен е в състояние да плати цената за нашите грехове, Сам е сторил това чрез Исус Христос, без да отстъпи от Своята справедливост.

3. Посочи приложение: Ние всички сме паднали, но и всички можем да бъдем простени. Просто трябва да се обърнем към нашия Ходатай.

4. Потвърди главната идея: *Да ходим в светлината* ще рече постоянно да изповядваме на Бога греховете си, за да бъдем очистени от тях.

III. Заключение: Призвани сме да ходим така, както е ходил Исус (I Йоан. 2:6)

А. Заклучително приложение: Ние живеем в тъмнина. Следователно вместо да дирим до безкрайност своите грешки и истината в себе си, трябва да се обърнем към небето и да помолим Бог да ни огрее със Своята светлина.

Б. Заклучителна илюстрация: Що е тъмнина? Това е липсата на светлина. Не можем да я пълним в кофи и да я внасяме или изнасяме от стаята. Тъмнината изчезва щом включим осветлението.

В. Заклучителни изречения: *Дали ти и аз ходим в светлината?* Познаваме ли Светлината на света?

Г. Кратка заклучителна молитва: *(с посвещение да се поставим в зависимост от Христос, Светлината на света, и с молба за помощ, за да ходим в нея.)*

"ДА ПОГЛЕДНЕМ ПО-ДЪЛБОКО"

"Бог е светлина", твърди ап. Йоан в стих 5. Думата "светлина" можем да открием в Евангелието от Йоан повече пъти, отколкото в останалите три, взети заедно. Така че не е изненадващо да открием тази тема развита отново в Първото послание на Йоан. Какво се има предвид под "светлина"?

В Стария завет Бог често се открива в огън и блясък. Той е облечен в светлина и слава (Псалом 104:2), твърде бляскав, за да може да бъде видян от човек (I Тим. 6:16). В Новия Завет Исус е Този, Който донася светлина (Мат. 4:16) и често е наричан Светлината на света (Йоан 8:12; 9:5; 12:35, 46). Впоследствие чрез Божията благодат последователите на Исус са носители на светлината (Мат. 4:16; Ефес. 5:8,9).

Във физическия свят светлината е необходима за живот и растеж. В преносен смисъл тя е необходима и за живота в духовния свят (Йоан 1:4). Също така ние се нуждаем от светлина, за да виждаме (I Йоан. 2:11). Светлината е изява на Божията слава и истина, която ни води всеки ден (духовно зрение) към праведност и вечно спасение (духовен живот).

Ст.6: Тук се използва една ключова дума "ходене". Гръцкият глагол буквално означава "да имам поведение според" и описва навик, постоянно действие. "Ходенето" не изключва възможността от случайни грешки или грехове. Поскоро ап. Йоан използва фразата "да ходим в светлината", за да опише нормалното поведение на един християнин, който не бива да постои в съзнателен грях. Следователно, както се изяснява в стих 10, тук не се прокарва небиблейското схващане на перфекционизма.

"Ако речем, че нямаме грях" (ст. 8-10): От оригиналния език на посланието става ясно, че думата "грях" се отнася за греховното естество - една склонност да се нарушава Божия закон, която всеки човек наследява от

своите родители. Хора, които заявяват, че греховното им естество е напълно изкоренено, се заблуждават. Стих 10 доразвива тази мисъл: "Ако речем, че не сме съгрешили... (извършени индивидуални прегрешения като проява на нашето естество) *Неговото слово не е в нас.*" Но ако изповядаме греховете си (т.е. съгласим се с Божията присъда над тях), Бог не само ще ни прости, но и ще ни "очисти" от всяка неправда. Той ни освобождава напълно! *Забележете:* времето на глагола "да ни очисти" обозначава в гръцкия език единичен акт на очистване, а не постоянно действие - съзнателният грях в живота на християнина е ненормално явление.

I Йоан. 2:1: Думата "ходатай" буквално значи "някой, призован на твоя страна" и в контекста обозначава "адвокат". Ако ние уповаваме на жертвата на Исус, която ни очиства винаги от всеки грях, осъзнат или неосъзнат, Той ще бъде наш постоянен съдебен защитник и ние ще бъдем помилвани. Той никога не е "изгубвал дело" (Рим. 8:34; I Петр. 3:18; Евр. 7:25).

...
...

* * *

Бележка на преводача: Библейският текст навсякъде се цитира по "Библия или Свещеното Писание на Стария и Новия завет", Ревизирано издание, София, 1940 година.